

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2013

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

4 Νοεμβρίου 2013

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **2 Δεκεμβρίου 2013**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ**Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Βελτίωση οικονομικού κλίματος σε ΕΕ και Ευρωζώνη**

Το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται για έκτο κατά σειρά μήνα τον Οκτώβριο στην Ευρωζώνη και στην ΕΕ¹, με το σχετικό δείκτη να αυξάνεται κατά 0,9 και 1,1 μονάδες αντίστοιχα, στις 97,8 και 101,8 μονάδες. Ενώ η ανοδική τάση διατηρείται σταθερά από τον Μάιο και μετά, το μέγεθός της έχει μειωθεί τους τελευταίους μήνες και δεν συνεχίζεται με την ίδια ένταση σε όλους τους οικονομικούς τομείς. Αναλυτικότερα:

Στην **Ευρωζώνη**, η βελτίωση του κλίματος προήλθε από την ανάκαμψη των προσδοκιών στη Βιομηχανία και, σε μικρότερο βαθμό, από τους καταναλωτές. Αντίθετα, οι επιχειρηματικές προσδοκίες αποδυναμώθηκαν στις Υπηρεσίες, το Λιανικό Εμπόριο και τις Κατασκευές. Συγκεκριμένα, στο **Λιανικό Εμπόριο** και στις **Κατασκευές**, ο σχετικός δείκτης κινήθηκε ελαφρώς πτωτικά (-0,9 και -0,8 μονάδες αντίστοιχα), ενώ οι προσδοκίες περιορίστηκαν οριακά στις **Υπηρεσίες** (-0,5). Στη **Βιομηχανία**, το κλίμα βελτιώθηκε ελαφρά τον Οκτώβριο (+1,1), ενώ τέλος, η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** ενισχύθηκε οριακά (+0,4), παραμένοντας σε ανοδική τροχιά από τον περυσινό Δεκέμβριο. Το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε σε τρεις από τις πέντε μεγαλύτερες οικονομίες της ζώνης του ευρώ, στην Ολλανδία (+3,3), την Γαλλία (+2,6) και την Γερμανία (+0,8), ενώ επιδεινώθηκε σε Ισπανία (-2,2) και Ιταλία (-2,0).

Στην **ΕΕ**, η άνοδος του κλίματος ήταν ελαφρώς πιο έντονη (+1,1). Σε επίπεδο τομέων, οι προσδοκίες βελτιώθηκαν στη Βιομηχανία, αν και λιγότερο σε σχέση με την Ευρωζώνη. Ωστόσο, το κλίμα στον τομέα των Υπηρεσιών ανέκαμψε σημαντικά, ενώ και στις Κατασκευές κατέγραψε μικρή άνοδο. Οι προσδοκίες στο Λιανικό Εμπόριο εξασθένησαν, όπως και στη ζώνη του ευρώ, ενώ η εμπιστοσύνη των καταναλωτών παρέμεινε αμετάβλητη. Ο κύριος λόγος για την έντονη άνοδο των προσδοκιών στον τομέα των Υπηρεσιών ήταν η αισθητή βελτίωσή τους στο Ην. Βασίλειο (+6,9), τη μεγαλύτερη οικονομία της ΕΕ εκτός Ευρωζώνης. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -4,1 και -4,8 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* βελτιώνονται στην ΕΕ και κυρίως στην Ευρωζώνη, όπως συμβαίνει και με τις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης*. Από την άλλη πλευρά, ο δείκτης στις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* παραμένει αμετάβλητος στην ΕΕ και μειώνεται οριακά στην Ευρωζώνη.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώνονται στις +3,6 και -3,7 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* αμβλύνονται στην ΕΕ και περισσότερο στην Ευρωζώνη, ενώ οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* βελτιώνονται ήπια στην ΕΕ και δε μεταβάλλονται στην Ευρωζώνη. Τέλος, οι *προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* κερδίζουν σχεδόν 3 μονάδες στην ΕΕ, αλλά υποχωρούν οριακά στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -1,2 μονάδες στην ΕΕ και στις -7,8 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* χάνουν έδαφος στην ΕΕ και δεν μεταβάλλονται στην Ευρωζώνη, ενώ οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* εξομαλύνονται ελαφρά και στις δύο ζώνες. Τέλος, πτωτικά κινείται

¹ Οι χρονοσειρές και οι σταθμίσεις των χωρών έχουν αναθεωρηθεί από τον Ιούλιο 2013 λόγω της ένταξης στο δείκτη της ΕΕ της Κροατίας.

ο δείκτης των προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες, κατά 3 περίπου μονάδες, σε αμφότερες ΕΕ και Ευρωζώνη.

- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινείται στις -26,9 και -29,6 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι αρνητικές προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών διευρύνονται περί τις 2 μονάδες και στις δύο ζώνες, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται κατά 3 μονάδες στην ΕΕ και παραμένουν επί της ουσίας αμετάβλητες στην Ευρωζώνη.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -11,7 και -14,5 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι αρνητικές προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους παραμένουν στα ίδια επίπεδα και στις δύο ζώνες, ενώ οι αρνητικές προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας κερδίζουν έδαφος, ελαφρώς περισσότερο στην Ευρωζώνη. Η πρόθεση για αποταμίευση δεν μεταβάλλεται στην ΕΕ, ενώ στην Ευρωζώνη βελτιώνεται οριακά, και τέλος, ο δείκτης προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας εμφανίζεται σε ηπιώς υψηλότερα επίπεδα και στις δύο ζώνες.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) βελτιώνεται στην ΕΕ (+16,7 από +14,2 μον.) και αντίθετα κάμπτεται στην Ευρωζώνη (+8,6 από +11,3 μον.). Από τα επιμέρους στοιχεία, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύονται στην ΕΕ και χάνουν έδαφος στην Ευρωζώνη, ενώ ο δείκτης στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης βελτιώνεται σε αμφότερες τις ζώνες. Τέλος, ο δείκτης για τις προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο περιορίζεται ήπια στην ΕΕ και κατά 7 μονάδες στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2012=100, εποχικά εξομαλυσμένα στοιχεία)¹

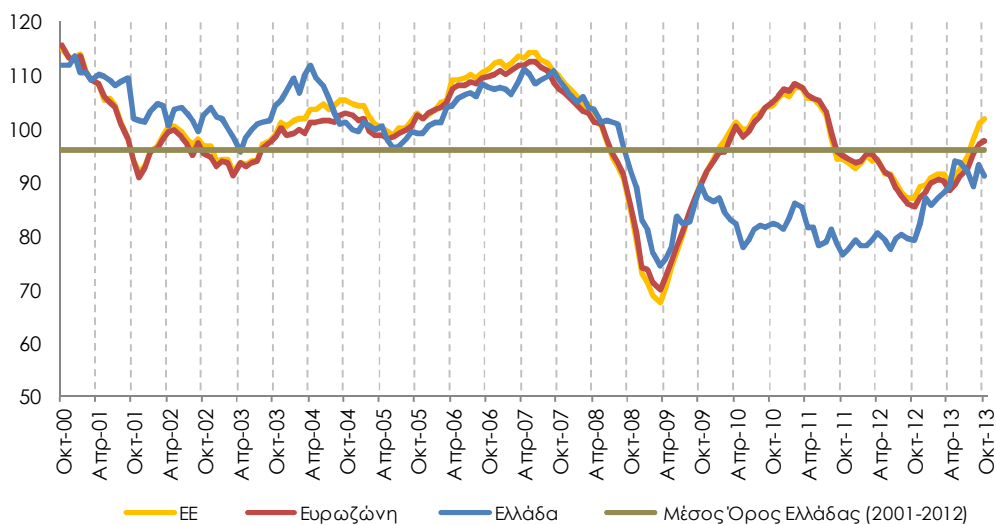
Περιοχή	Ακραίες τιμές ²		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2012	2008	2009	2010	2011	2012				
ΕΕ-28	67,2 Μαρ-09	114,1 Ιουν-07	99,1	94,1	79,6	101,7	101,0	90,8				
Ευρωζώνη	70,0 Μαρ-09	113,5 Ιαν-01	98,5	94,3	80,7	101,1	101,8	90,4				
Ελλάδα	74,4 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,1	98,6	82,0	82,0	80,6	80,0				
Περιοχή	2012											
	I	Φ	Μ	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	93,6	94,8	93,9	94,2	91,5	91,5	89,9	88,0	87,0	87,1	89,1	89,3
Ευρωζώνη	94,1	95,4	95,4	94,0	91,8	91,2	88,9	87,3	86,0	85,4	86,9	88,0
Ελλάδα	78,2	78,2	79,0	80,4	79,2	77,3	79,4	80,2	79,4	79,2	82,1	86,9
Περιοχή	2013											
	I	Φ	Μ	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	91,0	91,5	91,5	89,7	90,9	92,6	95,0	98,2	100,7	101,8		
Ευρωζώνη	89,7	90,5	90,1	88,6	89,5	91,3	92,5	95,3	96,9	97,8		
Ελλάδα	85,8	86,9	88,1	89,2	93,8	93,5	91,7	89,2	93,1	91,2		

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

² Οι ακραίες τιμές αναφέρονται στην περίοδο 2001-2012, σε όλους τους πίνακες

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα
(1990-2012=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

ΕΛΛΑΔΑ: Ελαφρά επιδείνωση οικονομικού κλίματος, βελτίωση καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα τον Οκτώβριο χάνει έδαφος, μετά την άνοδο του περασμένου μήνα και διαμορφώνεται στις 91,2 (από 93,1) μονάδες. Η επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία και τις Κατασκευές αποτέλεσαν τα αίτια της υποχώρησης του συνολικού δείκτη, που δεν αποτράπηκε από τη μικρή βελτίωση του κλίματος στις Υπηρεσίες και το Λιανικό Εμπόριο, αλλά και την ενδυνάμωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Δύο αντίρροπες τάσεις εξακολουθούν να κυριαρχούν στις εκτιμήσεις επιχειρήσεων και καταναλωτών, με αρκετή μεταβλητότητα όμως από μήνα σε μήνα. Από τη μία πλευρά σημειώνεται σημαντική πρόοδος στο δημοσιονομικό πεδίο, με την επίτευξη έστω μικρού πρωτογενούς πλεονάσματος το 2013 να είναι πλέον αρκετά πιθανή. Επίσης, σημειώνονται θετικές εξελίξεις στην χρηματιστηριακή αγορά, αναδεικνύοντας το ενισχυμένο επενδυτικό ενδιαφέρον και την άνοδο της συμμετοχής και ξένων επενδυτών. Την ίδια στιγμή όμως, η ανεργία, παραμένει σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, η ρευστότητα είναι πολύ περιορισμένη, ενώ αναμένεται ισχυροποίηση της φορολογικής πίεσης σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις στο επόμενο δίμηνο. Σε κάθε περίπτωση, ο βαθμός προώθησης των μεταρρυθμίσεων, ούτως ώστε να βελτιωθούν οι επενδυτικές δυνατότητες, να υποστηριχθεί το επιχειρείν και η διεθνής ανταγωνιστικότητα, που θα επιτρέψουν και τη δημιουργία σημαντικών ευκαιριών απασχόλησης, αποτελεί τον παράγοντα που θα καθορίσει τελικά τις προοπτικές εξόδου της χώρας από την ύφεση.

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής αμβλύνονται, με τα αποθέματα να φανερώνουν ελαφρά διόγκωση και τις εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης να επιδεινώνονται.
- στις **Υπηρεσίες**, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους βελτιώνονται, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση των πωλήσεων παραμένουν στα ίδια επίπεδα και οι αρνητικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους ενισχύονται περισσότερο.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις και τα αποθέματα διευρύνονται, αν και οι επίσης αρνητικές προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές τους αμβλύνονται ελαφρώς.
- στις **Κατασκευές**, οι δυσμενείς προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων εντείνονται σημαντικά, με ταυτόχρονη, μικρή άνοδο του δείκτη της απασχόλησης.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού και την οικονομική κατάσταση της χώρας μεταβάλλονται θετικά, με τις προθέσεις για αποταμίευση και τις δυσμενείς προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας το επόμενο 12μηνο να κερδίζουν επίσης έδαφος.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Εξασθένηση προσδοκιών, υποτονικότερες προβλέψεις παραγωγής

Μετά την άνοδο του Σεπτεμβρίου, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία χάνει έδαφος τον Οκτώβριο, φθάνοντας στις 88,4 (από 96,1) μονάδες, ελαφρώς χαμηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής του επίδοσης (81,0). **Σε όλες τις βασικές μεταβλητές του δείκτη καταγράφεται επιδείνωση, κυρίως στις προβλέψεις για την παραγωγή της επόμενης περιόδου.** Αναλυτικότερα:

α) Σε **επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται 7 μονάδες χαμηλότερα, στις -29 μονάδες. Το 35% (από 30%) των επιχειρήσεων δηλώνει χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 5% (από 8%) δηλώνει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις +6 μονάδες (από +15), με το 22% (από 25%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής στο επόμενο τρίμηνο και το 16% (από 1/10) πτώση.

γ) Ελαφρώς ενισχυμένες εμφανίζονται οι εκτιμήσεις για τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +7 (από -1) μονάδες και το 1/5 (από 14%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα.

δ) Σε όλους τους δείκτες που συνδέονται με την **εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων** παρουσιάζονται αρνητικές τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο** κινούνται πτωτικά (+1 από +10 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), όπως και οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** (-20 από -9 μον. ο δείκτης) και λιγότερο οι **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** (+8 από +12 μον. ο δείκτης).

ε) Οι θετικές **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** αποδυναμώνονται, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +10 μονάδες (από +17) και το ¼ (από 30%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο πωλήσεων στο επόμενο διάστημα. Οι **εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις** κινούνται επίσης πτωτικά, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +1 (από +10) μονάδες.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διευρύνονται στους 4,2 (από 3,7), ενώ αντιθέτως, το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** υποχωρεί στο 66,5% (από 68,9%).

ζ) Ο δείκτης **προβλέψεων για την απασχόληση** βαίνει επίσης μειούμενος τον Οκτώβριο (-6 από -1 μονάδες), με το 1/20 (από 1/10) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της απασχόλησης και το 11% να αναμένει εκ νέου πτώση της.

η) Στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών**, ο σχετικός αρνητικός δείκτης εξομαλύνεται ελαφρά στις -6 (από -11) μονάδες, με τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων (83% από 79%) να προβλέπει και πάλι σταθερότητα τιμών το επόμενο τρίμηνο και το 12% (από 16%) μείωση τους.

θ) Σχετικά με τα ερωτήματα που τίθενται ανά τρίμηνο, ο δείκτης στις **εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες** κινείται καθοδικά, στις -2 (από +6) μονάδες. Το 13% των επιχειρήσεων του τομέα

αναφέρει εκ νέου πτώση των νέων παραγγελιών του, ενώ στον αντίποδα, το 11% (από 1/5) δηλώνει υψηλότερες νέες παραγγελίες.

ι) Ως προς τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, αυξάνεται στο 38% (από ¼) το ποσοστό των επιχειρήσεων που εκτιμά απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες, το 31% δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 22% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια και ένα 5% τους παράγοντες που συνδέονται με την ύφεση και την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

κ) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους στους προσεχείς μήνες**, καταγράφεται πτώση σε σχέση με την μέτρηση Ιουλίου προς τις χώρες της ΕΕ (-7 από +2 μον. το ισοζύγιο) και άνοδος, σε μικρότερο βαθμό προς τις Βαλκανικές (-5 από -7 μον. ο δείκτης) και σε μεγαλύτερο προς τις λοιπές χώρες (+9 από +2 μον. το ισοζύγιο).

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι επιχειρηματικές προσδοκίες βαίνουν δυσμενέστερες τον Οκτώβριο σε όλες τις κατηγορίες αγαθών. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** κινείται πτωτικά τον Οκτώβριο, στις 93,1 (από 100,9) μονάδες, ενώ μεταξύ των βασικότερων μεταβλητών του, επιδεινώνεται το ήδη αρνητικό ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης (-10 από -7 μον.), ο δείκτης προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες (+3 από +16 μον.), αλλά και το ισοζύγιο εκτιμήσεων των αποθεμάτων (+3 από -4 μον.). Ως προς τις εξαγωγές, πτώση παρουσιάζουν οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες εξαγωγές (+3 από +12 μον. ο δείκτης), οι προβλέψεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού (-9 από -1 μον. ο δείκτης), αλλά και οι προβλέψεις εξαγωγών για το επόμενο τρίμηνο (+7 από +12 μον. ο δείκτης). Οι προβλέψεις για την απασχόληση εξασθενούν επίσης (-4 από +8 μον. ο δείκτης), ενώ στις τιμές, ο σχετικός δείκτης ανέρχεται στις +2 (από -10) μονάδες, με τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων (83% από 78%) να μην αναμένει μεταβολές. Στα ερωτήματα τριμήνου, πτωτικά κινούνται οι νέες παραγγελίες (+6 από +16 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη δραστηριότητα να αυξάνεται στο 59% (από 42%). Τέλος, ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές βάσει προορισμού, καταγράφουν όλες επιδείνωση, εκτός από εκείνες προς τις λοιπές αγορές που βελτιώνονται.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά** επίσης κινείται πτωτικά τον Οκτώβριο, στις 81,5 (από 85,9) μονάδες. Σε όλες τις βασικές συλλογές του δείκτη καταγράφεται επιδείνωση: το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή διαμορφώνεται στη -1 (από +1) μονάδα, ενώ και ο έντονα αρνητικός δείκτης στις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση διευρύνεται ελαφρά (-46 από -41 μον.). Το ισοζύγιο των αποθεμάτων κινείται ανοδικά (+5 από -2 μον.), ενώ στους εξαγωγικούς δείκτες, έντονα θετική μεταβολή καταγράφεται στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες εξαγωγές (+28 από +7 μον. το ισοζύγιο) και σταθερότητα στις προβλέψεις του επόμενου τριμήνου, όπως επίσης στις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού. Οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου παραμένουν αμετάβλητες (στις -3 μον. το σχετικό ισοζύγιο), ενώ ως προς τις τιμές, σχεδόν ομόφωνα και πάλι οι επιχειρήσεις του τομέα αναμένουν σταθερότητα. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνει ως απρόσκοπτη την παραγωγική δραστηριότητά του επαναδιαμορφώνεται στο 5%, ενώ στις νέες παραγγελίες, ο σχετικός δείκτης παραμένει επίσης σταθερός, στις +2 μονάδες. Τέλος, άνοδο σημειώνει ο δείκτης προβλέψεων για

εξαγωγές προς όλους τους βασικούς προορισμούς, με εντονότερη εκείνη προς τις λοιπές χώρες.

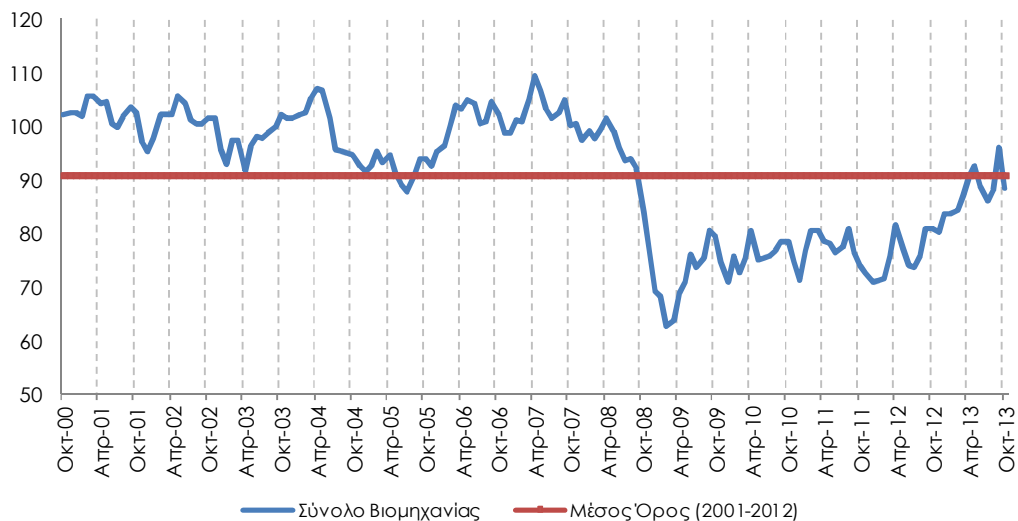
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Βιομηχανία (1996-2006=100)		Min	Max		2001-2012	2008	2009	2010	2011	2012	
		62,8 Φεβ-09	109,5 Απρ-07		90,9	91,9	72,1	75,8	76,9	77,2	
2012											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
71,4	71,6	75,7	81,6	77,1	74,1	73,5	75,8	80,9	81,0	80,4	83,6
2013											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
83,7	84,4	87,1	90,3	92,6	88,8	86,2	88,0	96,1	88,4		

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Πτώση 10 μονάδων καταγράφει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ενδιάμεσα Αγαθά**, υποχωρώντας στις 84,3 μονάδες. Η επιδείνωση συνδέεται με τη μείωση του δείκτη στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής (+12 από +18 μον.), την κλιμάκωση στο δείκτη των εκτιμώμενων αποθεμάτων (+9 από -1 μον.) και την υποχώρηση του ισοζυγίου των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση (-49 από -35 μον.). Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, όλοι οι εξαγωγικοί δείκτες μεταβάλλονται αρνητικά. Στον αντίποδα, η τάση στην προβλεπόμενη απασχόληση είναι θετική (-10 από -19 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στο πεδίο των τάσεων στην απασχόληση, το 15% των επιχειρήσεων (από 1/4) αναμένει νέες απώλειες θέσεων εργασίας. Στις τιμές, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται εκ νέου στις -15 μονάδες, με τα 4/5 των επιχειρήσεων να αναμένουν σταθερότητά τους. Τέλος, στα ερωτήματα τριμήνου, οι νέες παραγγελίες χάνουν έδαφος (-11 από -2 μον. το ισοζύγιο), ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν ότι δεν αντιμετωπίζουν προσκόμματα στη λειτουργία τους διπλασιάζεται στο 21%. Από την άλλη πλευρά, στις προβλέψεις για τις εξαγωγές καταγράφεται

άνοδος των δεικτών προς όλους τους προορισμούς, με μικρότερη εκείνη προς τις βαλκανικές χώρες.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Σημαντική διόρθωση της βελτίωσης του προηγούμενου μήνα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές διορθώνει τη δυσερμήνευτη άνοδο που είχε σημειωθεί τον προηγούμενο μήνα και επανέρχεται στη γενική τάση που έχει καταγραφεί από τις αρχές του έτους (στις 73,6 από 89,7 μονάδες). Αυτή η τάση είναι γενικά ανοδική, διαμορφώνοντας το δείκτη σε ανώτερα επίπεδα σε σχέση με πέρυσι (58,3 μον.). **Το επίπεδο των προγραμματισμένων εργασιών χάνει σημαντικό έδαφος, ενώ αντίθετα οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση εξομαλύνονται ελαφρά. Η διόρθωση του δείκτη προέρχεται από τα Δημόσια Έργα, από όπου δηλαδή είχε προκύψει και η έντονη άνοδος του προηγούμενου μήνα.**

Αναλυτικότερα, ο αρνητικός δείκτης που αναφέρεται στο πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων επανέρχεται σε πολύ αρνητικά επίπεδα και διαμορφώνεται στις -59 μονάδες, με το 72% των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών του επόμενου τρίμηνο και μόλις το 13% να αναφέρει το αντίθετο. Σε όρους απασχόλησης πάντως καταγράφεται ήπια άνοδος στο σχετικό ισοζύγιο προβλέψεων, το οποίο ισοσκελίζεται (από -4 μον.). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών χάνουν έδαφος, με το σχετικό αρνητικό δείκτη να υποχωρεί στις -22 μονάδες. Παρά το αρνητικότερο κλίμα, οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας αυξάνονται ελαφρά στους 12 (από 9,7), ενώ σε επίπεδο τιμών, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο περιορίζεται στις -28 (από -42) μονάδες. Τέλος, ένα 8% των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει και πάλι απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 35% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση, το 27% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και το 31% διάφορους άλλους λόγους όπως η γραφειοκρατία, η οικονομική ύφεση, η υψηλή φορολογία, την έλλειψη μεγάλων έργων κ.α., ως τα κυριότερα λειτουργικά του προσκόμματα.

Αναλυτικότερα στους επιμέρους κλάδους:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα τον Οκτώβριο, στις 44,7 (από 45,6) μονάδες, ανώτερα όμως σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή τιμή του (36,2 μονάδες). Η οριακή άνοδος στις δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση (-32 μον. ο δείκτης), αντισταθμίζεται από την ελαφρά πτώση που καταγράφεται στις προγραμματισμένες εργασίες (-76 από -73 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων επιδεινώνονται αισθητά, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -23 (από -11) μονάδες, ενώ οι πολύ περιορισμένοι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας αυξάνονται στους 6 (από 3,7). Στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εξομαλύνονται (-18 από -43 μον. το ισοζύγιο), ενώ τέλος, μόλις το 2% (από 6%) των επιχειρήσεων δεν αναφέρει λειτουργικά εμπόδια, με τις υπόλοιπες να δηλώνουν ως βασικότερα προσκόμματα τη χαμηλή ζήτηση (56%), την ανεπάρκεια χρηματοδότησης (22%) και τους λοιπούς τρέχοντες παράγοντες που συνδέονται με την οικονομική ύφεση (20%).

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** διορθώνει τη δυσερμήνευτη του Σεπτεμβρίου και επανέρχεται τον Οκτώβριο στα επίπεδα των 88,4 μονάδων, πάντα όμως σε ανώτερα επίπεδα σε σχέση με πέρυσι (68,8 μον.). Η επιδείνωση εκπορεύεται από τη σημαντική κάμψη στις προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες, όπου το σχετικό

ισοζύγιο επανέρχεται στα επίπεδα Ιουλίου, στις -52 μονάδες. Η μικρή άνοδος σε όρους προβλέψεων για την απασχόληση (+14 από +10 μον. ο δείκτης) δεν αντισταθμίζει το αρνητικό αποτέλεσμα στο συνολικό δείκτη. Στους υπόλοιπους δείκτες, έντονη είναι η πτώση και στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες εργασίες των επιχειρήσεων (-22 από +37 μον.), ενώ στις τιμές, η αποπληθωριστική τάση εξομαλύνεται ελαφρά (-32 από -42 μονάδες το ισοζύγιο). Μόνο το 10% των ερωτηθέντων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με τους υπόλοιπους να επισημαίνουν τη χαμηλή χρηματοδότηση (29%), τη χαμηλή ζήτηση (26%) και την τρέχουσα οικονομική κατάσταση (36%) ως τα βασικότερα επιχειρηματικά τους προσκόμματα.

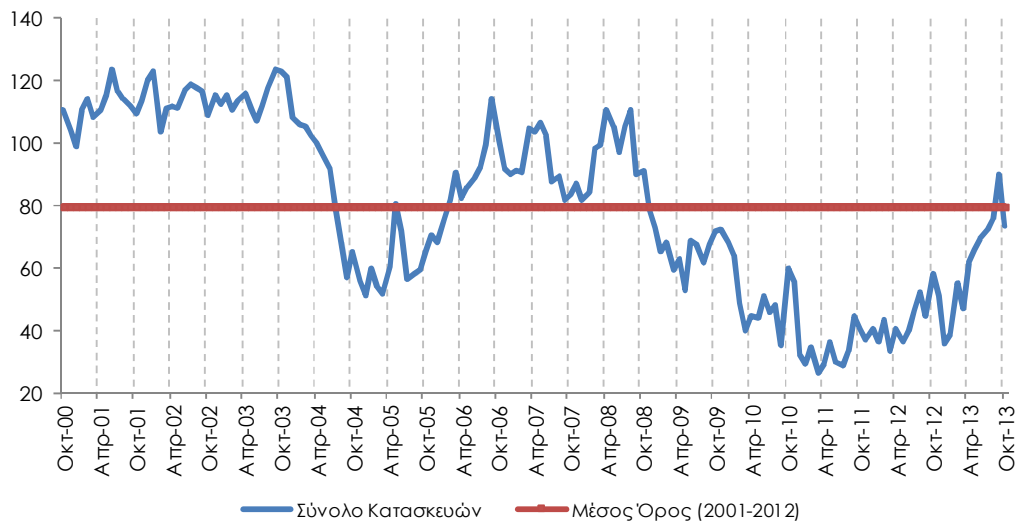
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
Κατασκευές (1996-2006=100)		Min	Max	2001-2012	2008	2009	2010	2011	2012			
		26,3 Μαρ-11	123,8 Σεπ-03	79,7	95,3	65,5	47,4	34,2	43,2			
2012												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
36,4	43,4	33,2	40,8	36,5	40,0	46,3	52,0	44,4	58,3	51,1	35,6	
2013												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
38,5	55,0	47,1	61,5	65,7	69,5	72,3	75,9	89,7	73,6			

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Ελαφρά βελτίωση προσδοκιών, λιγότερο απαισιόδοξες προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** τον Οκτώβριο βελτιώνεται ελαφρά και διαμορφώνεται στις 71,2 (από 69,4) μονάδες, σε υψηλότερα πάντως επίπεδα από πέρυσι (51,1 μονάδες). **Οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύονται, όμως οι δυσμενείς προβλέψεις για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου εξομαλύνονται ελαφρά. Στους εξεταζόμενους κλάδους καταγράφεται σημαντική άνοδος προσδοκιών στα Οχήματα –**

Ανταλλακτικά και τα Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση. Αναλυτικότερα, οι αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους διευρύνονται ελαφρά, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -39 (από -36) μονάδες και το 58% των επιχειρήσεων (από 56%) να αναφέρει χαμηλές πωλήσεις. Οι προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο κερδίζουν έδαφος, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -38 (από -41) μονάδες και το 54% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου μείωση πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο. Οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα πάντως βελτιώνονται, καθώς το ύψος τους φαίνεται να έχει αποκλιμακωθεί για την εποχή (-13 από -6 μονάδες). Το ισοζύγιο στις παραγγελίες προς προμηθευτές διαμορφώνεται στις -24 (από -30) μονάδες, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται αισθητή πτώση στο σχετικό δείκτη, ο οποίος επανέρχεται σε αρνητικά επίπεδα (-19 από +15 μον.). Τέλος, στις τιμές, ο σχετικός αρνητικός δείκτης εξομαλύνεται ελαφρά (-14 από -18 μον.).

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** χάνει 2 μονάδες τον Οκτώβριο και διαμορφώνεται στις 67,3 μονάδες, ανώτερα πάντως σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (50,7 μονάδες). Στις τρέχουσες πωλήσεις, ο σχετικός αρνητικός δείκτης χάνει σημαντικό έδαφος, φθάνοντας στις -28 (από -11) μονάδες, όπως άλλωστε και ο δείκτης για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (-49 από -30 μον.). Στο ίδιο αρνητικό κλίμα, επιδεινώνονται οι προβλέψεις παραγγελιών προς τους προμηθευτές (-17 από -4 από -19 μον. ο δείκτης), αλλά και εκείνες για την απασχόληση του κλάδου (-12 από +17 μον. ο δείκτης). Από την άλλη πλευρά, οι εκτιμήσεις των αποθεμάτων υποδηλώνουν εντονότερη ρευστοποίηση (στις -17 από +13 μον. ο δείκτης). Τέλος, το αρνητικό ισοζύγιο στις τιμές διευρύνεται στις -32 (από -27) μονάδες, με το 34% των επιχειρήσεων (από 30%) να αναμένει νέα μείωσή τους εντός του επόμενου τριμήνου και ένα 2% να προβλέπει εκ νέου άνοδο.

Αισθητή θετική μεταβολή καταγράφει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, κινούμενος τον Οκτώβριο στις 91,3 (από 77,5) μονάδες, σε σημαντικά υψηλότερα σε σχέση με τα περυσινά επίπεδα (55,1 μον.). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις εξομαλύνονται κατά 21 μονάδες, αλλά παραμένουν αρνητικές (-12 μον. ο δείκτης). Σημαντική άνοδο καταγράφει και ο δείκτης των προβλέψεων για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου, ο οποίος κινείται στις +8 μονάδες (από -17 μον.). Στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις +20 μονάδες (από +15), υποδηλώνοντας υψηλότερα από τα κανονικά για την εποχή επίπεδα, ενώ ως προς τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο, το αρνητικό ισοζύγιο περιορίζεται ελαφρά, φθάνοντας στις -13 (από -16) μονάδες. Σε επίπεδο απασχόλησης, οι σχετικές προβλέψεις παραμένουν αρνητικές, αν και το σχετικό ισοζύγιο κερδίζει 7 μονάδες (στις -2 μον.). Τέλος, στις τιμές, το 1/3 των επιχειρήσεων προβλέπει πτώση τους.

Υποχωρεί και ο δείκτης των επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** τον Οκτώβριο, διαμορφούμενος στις 58,3 μονάδες, χαμηλότερα μάλιστα σε σχέση με τα αντίστοιχα περυσινά επίπεδα (61,3 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις παραμένουν έντονα δυσμενείς (-41 από -37 μον. ο δείκτης), ενώ ενισχύονται σημαντικά και οι αρνητικές προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (-51 από -29 μον. ο δείκτης). Οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα υποδηλώνουν επίπεδα υψηλά για την εποχή (+14 από +4 μον. το ισοζύγιο), ενώ οι προβλέψεις των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο παραμένουν σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα (-46 μονάδες). Οι προβλέψεις για την απασχόληση χάνουν επίσης έδαφος (-45 από -13 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες υπερτερούν οριακά έναντι των προσδοκιών ανόδου (στις -2 από -4 μον. το ισοζύγιο).

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά** ενισχύεται σημαντικά τον Οκτώβριο, μετά την πτώση του Σεπτεμβρίου, φθάνοντας στις 88,5 (από 75,2) μονάδες, ανώτερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή του επίδοση (58,7 μον.). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου αμβλύνονται (-35 από -46 μον. το ισοζύγιο), ενώ στα αποθέματα καταγράφεται περαιτέρω αποκλιμάκωση, με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -34 (από -25) μονάδες. Σημαντική είναι η βελτίωση του δείκτη για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (-24 από -46 μον.), ενώ και ο αρνητικός δείκτης για τις προβλέψεις απασχόλησης περιορίζεται ελαφρά (-14 από -18 μονάδες), με το 18% των επιχειρήσεων να αναμένει νέα μείωση των θέσεων εργασίας στον κλάδο το επόμενο διάστημα και μόλις 4% να προβλέπει άνοδο. Ανοδικά κινείται και το αρνητικό ισοζύγιο παραγγελιών προς προμηθευτές (-13 από -34 μονάδες), ενώ τέλος στις τιμές, η πτωτική πορεία παραμένει, αν και είναι ηπιότερη του προηγούμενου μήνα (στις -6 από -14 μονάδες, ο σχετικός δείκτης).

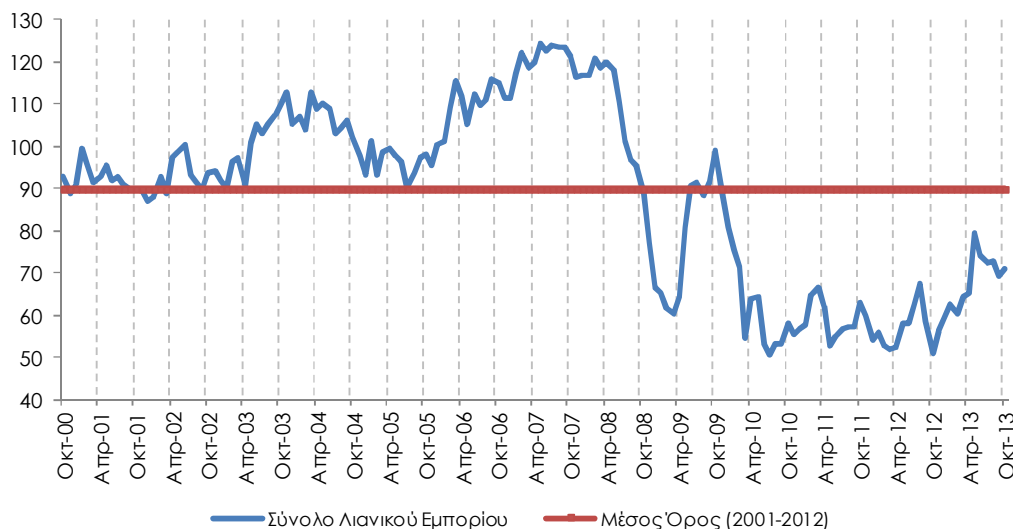
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2012	2008	2009	2010	2011	2012		
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		50,8 οὐλ-10	124,3 Μαι-07	89,9	102,5	80,4	59,2	58,9	57,1		
2012											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
56,0	52,7	51,9	52,4	58,2	58,2	62,7	67,5	58,4	51,1	56,2	59,4
2013											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
62,6	60,3	64,2	65,4	79,5	73,9	72,4	72,9	69,4	71,2		

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Πτωτικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να κατρακυλά στις 49,5 (από 77,8) μονάδες, σε ελαφρώς ανώτερο επίπεδο πάντως συγκριτικά με την αντίστοιχη περσινή επίδοση (46,5 μον.). Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές εκτιμήσεις των τρεχουσών πωλήσεων διευρύνονται περαιτέρω (-66 από -

50 μον. ο δείκτης), ενώ και ο δείκτης στις προβλεπόμενες πωλήσεις καταγράφει αισθητή επιδείνωση (-69 από -31 μον.). Ο δείκτης εκτιμήσεων των αποθεμάτων εξομαλύνεται σε σχέση με τα πολύ χαμηλά επίπεδα του περασμένου μήνα (-1 από -47 μονάδες), ενώ οι παραγγελίες προς προμηθευτές παραμένουν σε πολύ δυσμενή επίπεδα, παρά την άνοδο του σχετικού ισοζυγίου (-32 από -50 μον.). Στην απασχόληση του κλάδου το επόμενο τρίμηνο καταγράφεται σημαντική αρνητική μεταβολή, ενώ τέλος, στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εντείνονται ελαφρά (-31 από -25 μον. ο δείκτης).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Μικρή ανάκαμψη στις επιχειρηματικές προσδοκίες, πτωτικές όμως οι προσδοκίες στους περισσότερους κλάδους

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** βελτιώνεται ήπια τον Οκτώβριο, διαμορφούμενος στις 77,6 (από 75,9) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσης (52,5 μον.). **Ωστόσο αυτή η ανάκαμψη προέρχεται αποκλειστικά από τη σημαντική βελτίωση του κλίματος στους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς (κυρίως ασφαλιστική αγορά), που φαίνεται να βρίσκονται σε καλύτερη ισορροπία μετά και τις αλλαγές στον τραπεζικό χώρο. Αντιθέτως, στους υπόλοιπους κλάδους οι προσδοκίες επιδεινώνονται.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων αλλάζει τάση και διαμορφώνεται στις +3 (από -4) μονάδες, ενώ το ισοζύγιο εκτιμήσεων για τη ζήτηση του τρέχοντος τριμήνου διατηρείται στις -3 μονάδες. Στις προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου ο σχετικός δείκτης κινείται ελαφρώς πτωτικά, στις -10 μονάδες (από -8), ενώ ως προς τα υπόλοιπα στοιχεία, το ισοζύγιο για την απασχόληση βελτιώνεται ελαφρά (-19 από -22 μον.), με το 28% (από 32%) των επιχειρήσεων να αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας το προσεχές τρίμηνο και το 10% να περιμένει και πάλι άνοδο. Ως προς τις τιμές, η πτωτική τάση διατηρείται, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται στις -20 (από -18) μονάδες, ενώ αυξάνεται ελαφρά στο 16% (από 14%) το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 41% δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του και ένα 26% επισημαίνει την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης, ενώ επισημαίνονται και παράγοντες όπως η οικονομική ύφεση, η καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, η έλλειψη ρευστότητας, η τιμή του πετρελαίου, η υψηλή φορολογία, τα τραπεζικά επιτόκια χορηγήσεων κ.α.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Πτωτικά κινείται και τον Οκτώβριο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία**, φθάνοντας στις 82,5 (από 87,5) μονάδες, υψηλότερα πάντως έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (77,2 μονάδες). Οι βασικοί δείκτες κινούνται καθοδικά. Έτσι ο δείκτης για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων και ο αντίστοιχος στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση χάνουν αμφότεροι από 5 μονάδες και διαμορφώνονται στις +11 και -6 μονάδες αντίστοιχα. Παρομοίως, πτωτική είναι η τάση και στις βραχυπρόθεσμες προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης (-31 από -25 μον. το ισοζύγιο), ενώ σε όρους απασχόλησης, οι σχετικές προβλέψεις επιδεινώνονται επίσης, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις -41 (από -39) μονάδες. Στις τιμές, η πτωτική τάση διατηρείται και το επόμενο τρίμηνο, ενώ τέλος, το ¼ (από 17%) των επιχειρήσεων δηλώνει ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 60% να κρίνει ως βασικότερο επιχειρηματικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και ένα 12% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

Ελαφρά υποχώρηση σημειώνει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, κινούμενος κατά 4 μονάδες χαμηλότερα, στις 74,7, σημαντικά ανώτερα σε σχέση με πέρυσι (29,8 μονάδες). Σε επίπεδο βασικών δεικτών δραστηριότητας, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων εξομαλύνεται, φθάνοντας στις -9 (από -17) μονάδες. Αντίθετα, στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση καταγράφεται πτώση στο σχετικό δείκτη (-11 από -2 μον.), εξέλιξη ανάλογη με εκείνη στην προβλεπόμενη ζήτηση του επόμενου τριμήνου, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +11 (από +27) μονάδες. Από τις υπόλοιπες μεταβλητές, πτωτικά κινείται το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την απασχόληση (-10 από -6 μον.), με το δείκτη πρόβλεψης για τις τιμές να διαμορφώνεται στις -33 (από -40) μονάδες. Τέλος, διευρύνεται στο 12% (από 8%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με τις υπόλοιπες να αναφέρουν την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης (41%), την ανεπάρκεια ζήτησης (31%) και την τρέχουσα συγκυρία (14%) ως τα βασικότερα κωλύματα στη λειτουργία τους.

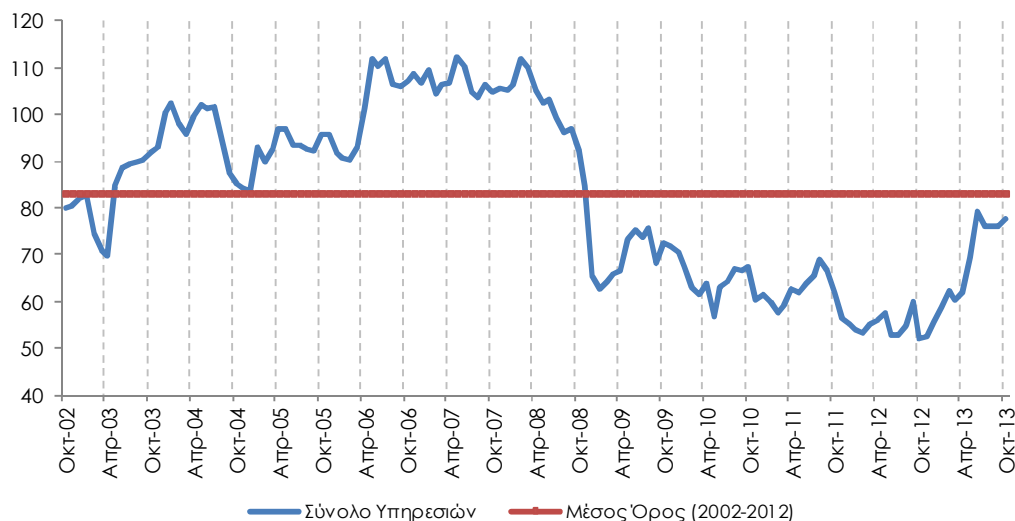
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές		Μέσος όρος							
Υπηρεσίες (1998-2006=100)		Min	Max	2001-2012	2008	2009	2010	2011	2012		
		53,4 Φεβ-12	122,5 γ' τρίμ. 01	85,1	97,8	70,1	63,6	61,7	54,8		
2012											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
54,2	53,4	55,2	56,1	57,4	53,0	52,9	55,0	59,9	52,2	52,5	55,8
2013											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
58,9	62,3	60,4	61,9	69,3	79,2	76,1	76,0	75,9	77,6		

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Εκρηκτική άνοδο καταγράφουν εκ νέου οι προσδοκίες των επιχειρήσεων στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** τον Οκτώβριο (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 91,2 (από 76,6) μονάδες, ανώτερα και από την αντίστοιχη

περσινή τιμή του (54,8 μονάδες). Στις βασικές μεταβλητές, ο δείκτης στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κερδίζει αισθητά έδαφος (+25 από -4 μον.), ενώ, παρά τις σταθερές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (+3 μονάδες το ισοζύγιο), οι προβλέψεις της βραχυπρόθεσμης ζήτησης βελτιώνονται κατά 30 μονάδες (+34 μον. το ισοζύγιο). Οι προσδοκίες για την απασχόληση μεταβάλλονται επίσης θετικά (+21 από -4 μον. το σχετικό ισοζύγιο), ενώ στις προβλέψεις για τις τιμές καταγράφεται αποκλιμάκωση των αποπληθωριστικών τάσεων (-24 από -41 μον. το ισοζύγιο). Τέλος, ανακάμπτει στο 37% (από 11%) το ποσοστό των επιχειρήσεων του κλάδου που δηλώνει ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 39% να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο εμπόδιο, το 5% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 20% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** παρουσιάζουν μικρή επιδείνωση, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 66,8 (από 72,6) μονάδες, υψηλότερα έναντι του αντίστοιχου περσινού επιπέδου (57,4 μον.). Οι βασικοί δείκτες δραστηριότητας μεταβάλλονται αρνητικά τον Οκτώβριο: στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα και τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται αμφότεροι στις -3 μονάδες (από 0 και +15 μον. αντίστοιχα), ενώ πτωτικά κινείται και το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση της επιχείρησης (-23 από -19 μον.). Οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου κερδίζουν ελαφρά έδαφος (-8 από -11 μον. ο δείκτης), ενώ ο αρνητικός δείκτης των προβλεπόμενων μεταβολών των τιμών κάμπτει ήπια (-40 από -44 μον.). Το ποσοστό, τέλος, των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία παραμένει στο 10%, ενώ οι μισές επιχειρήσεις επισημαίνουν την ανεπάρκεια ζήτησης και το 31% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως βασικότερα εμπόδια στην ομαλή δραστηριότητά τους.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον κλάδο των **Χερσαίων Μεταφορών** εξασθενούν ελαφρά και τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 73,7 (από 75,7) μονάδες, σε επίπεδο ανώτερο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (52,5 μον.). Από τις βασικές συνιστώσες του δείκτη, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα των επιχειρήσεων βελτιώνονται ελαφρά (+17 από +14 μον. ο δείκτης), όπως και οι αντίστοιχες για την τρέχουσα ζήτηση του κλάδου (0 από -4 μον. το ισοζύγιο). Οι θετικές αυτές μεταβολές όμως αντισταθμίζονται από την πτώση στην προβλεπόμενη ζήτηση, όπου ο σχετικός δείκτης υποχωρεί σημαντικά (-52 από -38 μον.). Στα υπόλοιπα στοιχεία, οι έντονα αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση εξομαλύνονται (-57 από -71 μον. ο δείκτης), ενώ στις προβλεπόμενες τιμές, οι προσδοκίες μείωσης κλιμακώνονται (-25 από -3 μον. ο δείκτης). Μόλις μία επιχείρηση δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 45% να επισημαίνει την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης, το 29% την ανεπάρκεια της ζήτησης, το 10% το ανεπαρκές εργατικό δυναμικό και το 14% την τρέχουσα οικονομική κατάσταση ως τα κύρια λειτουργικά εμπόδια του κλάδου.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Βελτίωση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύεται τον Οκτώβριο, μετά την πτώση του περασμένου μήνα, και διαμορφώνεται στις -66,2 (από -72,2) μονάδες, επίδοση που είναι η καλύτερη του τελευταίου πενταμήνου. Η σταθεροποίηση της ανεργίας, οι εισροές από τον τουρισμό που συνεχίστηκαν και μετά το θερινό τρίμηνο, η δημοσιονομική πρόοδος (πρωτογενές πλεόνασμα) που έχει επικοινωνηθεί επιτυχώς ως κομβικό σημείο για την ελληνική οικονομία, αλλά και οι ικανοποιητικές εξελίξεις στην χρηματιστηριακή αγορά, φαίνεται να επηρεάζουν τις προσδοκίες των πολιτών θετικά, ταυτόχρονα με τις γενικότερες εκτιμήσεις ότι η ύφεση περιορίζεται. Αυτές οι ενθαρρυντικές εξελίξεις και προοπτικές καταφέρνουν, τουλάχιστον πρόσκαιρα, να υπεραντισταθμίσουν τις εισοδηματικές και φορολογικές πιέσεις που πλήττουν τα νοικοκυριά. Σε κάθε περίπτωση ο δείκτης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης αντανακλά τη σταδιακή εξασθένιση της ύφεσης, με την καθολική απαισιοδοξία να μετριάζεται αρκετά. Παρά τη διαμόρφωση του δείκτη σε υψηλότερο επίπεδο, οι Έλληνες παραμένουν με διαφορά οι πιο απαισιόδοξοι ευρωπαίοι καταναλωτές, ενώ τα νοικοκυριά της Κύπρου ακολουθούν, με το σχετικό δείκτη να κινείται στα ίδια επίπεδα με εκείνα του Σεπτεμβρίου (-53,1 μον.). Η Πορτογαλία έρχεται και πάλι τρίτη στη σειρά στη σχετική κατάταξη, (-42,3 από -43,7 μον.), ενώ την πρώτη πεντάδα συμπληρώνουν εκ νέου η Βουλγαρία και η νεοεισερχόμενη Κροατία (-37,4 μονάδες ο δείκτης). Η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται ανοδικά σε 21 (από 13) χώρες τον Οκτώβριο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, ενώ θετικοί δείκτες καταγράφονται σταθερά στις σκανδιναβικές χώρες (Σουηδία, Φινλανδία, Δανία), αλλά και την Ιρλανδία. Αναλυτικότερα για την Ελλάδα:

- **Λιγότερο δυσμενείς προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών τον Οκτώβριο για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώνονται σημαντικά, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -56,5 (από -63,7) μονάδες. Το 71% των πολιτών (από 75%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, και το 7% (από 3%) προβλέπει βελτίωση. Οι σχετικοί δείκτες στην ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -5,5 και -7,2 μονάδες.

- **Βελτίωση και στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο μεταβάλλονται επίσης θετικά, με το σχετικό δείκτη να ανέρχεται στις -63,9 (από -69) μονάδες και το 75% (από 79%) των καταναλωτών να προβλέπουν μικρή ή αισθητή επιδείνωση, όταν το 14% (από 11%) κρίνει ότι η κατάσταση δεν θα μεταβληθεί. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -9,3 και -11,7 μονάδες.

- **Ανάκαμψη στην πρόθεση για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες κερδίζει έδαφος και διαμορφώνεται στις -74,7 (από -81) μονάδες. Το 74% (από 76%) των νοικοκυριών στην Ελλάδα δε θεωρεί καθόλου πιθανή την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο, έναντι του 10% (από 8%) που τη θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανή. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -6,9 και -9,6 μονάδες.

- **Αμβλύνεται η έντονη απαισιοδοξία για την εξέλιξη της ανεργίας**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες αμβλύνεται τον Οκτώβριο, φθάνοντας στις 69,7 (από 74,8) μονάδες. Το 85% (από 88%) των νοικοκυριών προβλέπουν ότι η ανεργία θα αυξηθεί ελαφρά ή αισθητά και ένα 5% (από 4%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή μείωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αυξάνονται στις +25,2 και +29,3 μονάδες.

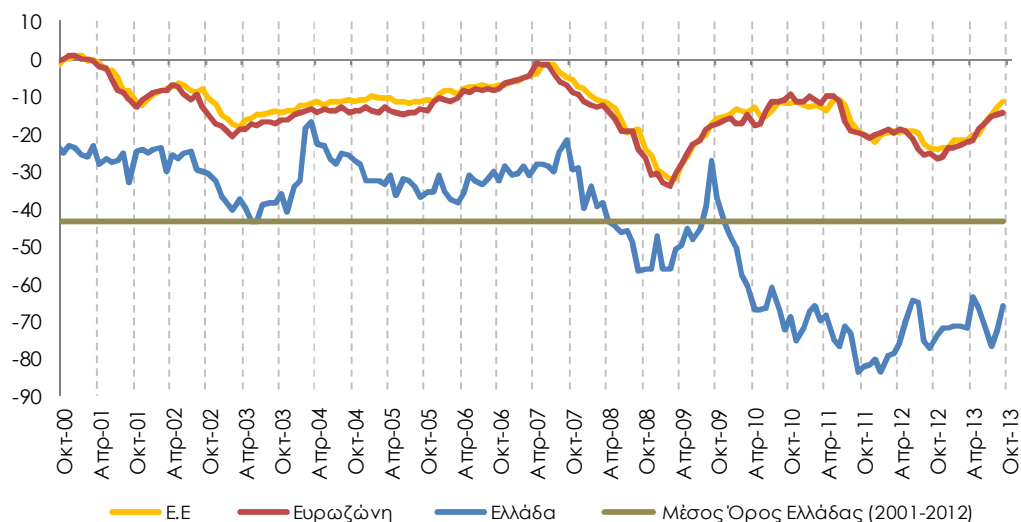
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2012	2008	2009	2010	2011	2012				
ΕΕ-28	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-13,0	-17,7	-23,1	-13,1	-15,5	-21,4				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-14,2	-18,4	-24,8	-14,2	-14,5	-22,3				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-43,2	-46,0	-45,7	-63,4	-74,1	-74,8				
Περιοχή	2012											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-20,6	-20,0	-19,2	-20,1	-19,3	-19,6	-20,1	-22,6	-23,8	-24,2	-23,6	-24,0
Ευρωζώνη	-20,6	-20,1	-18,9	-19,7	-19,1	-19,6	-21,3	-24,4	-25,7	-25,5	-26,7	-26,3
Ελλάδα	-80,1	-83,5	-79,3	-78,7	-75,8	-70,4	-64,7	-65,2	-75,6	-77,5	-74,1	-72,1
Περιοχή	2013											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-21,9	-21,6	-21,6	-20,4	-20,2	-17,5	-14,8	-12,8	-11,7	-11,7		
Ευρωζώνη	-23,9	-23,6	-23,5	-22,2	-21,8	-18,8	-17,4	-15,6	-14,9	-14,5		
Ελλάδα	-71,9	-71,4	-71,2	-71,8	-63,4	-66,5	-70,9	-76,6	-72,2	-66,2		

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις_πρόβλεψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- **Βελτίωση στις προβλέψεις για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) ανακάμπτει, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -70,8 (από -78) μονάδες (από -73,8). Το 80% (από 86%) των καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβούν σε λίγο ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 3% (από 1%) αναμένει ότι οι δαπάνες του θα αυξηθούν λίγο ή πολύ. Οι ευρωπαϊκοί αρνητικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -23,4 και -25,4 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα.

- **Ελαφρά αποκλιμάκωση στις αποπληθωριστικές προσδοκίες**

Ο αρνητικός δείκτης πρόβλεψης μεταβολών των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώνεται και τον Οκτώβριο, φθάνοντας στις -1,1 (από -3,9) μονάδες, με το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν αύξηση τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό να αυξάνεται ελαφρά στο 38% και το ποσοστό εκείνων που αναμένουν σταθερότητα να κινείται εκ νέου στο 37%. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη βρίσκονται στις +19,1 και +17,5 μονάδες.

- **Αύξηση του ποσοστού εκείνων που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν**

Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» μειώνεται στο 59% (από 66%), ενώ το αντίστοιχο εκείνων που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους διαμορφώνεται εκ νέου στο 14%. Το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι αποταμιεύει λίγο ή πολύ αυξάνεται στο 12% (από 9%) – σε συνάρτηση με τις προβλέψεις για αποταμίευση που έχουν επίσης βελτιωθεί – ενώ τέλος, το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι έχουν χρεωθεί παραμένει για πέμπτο κατά σειρά μήνα στο 12-13%.

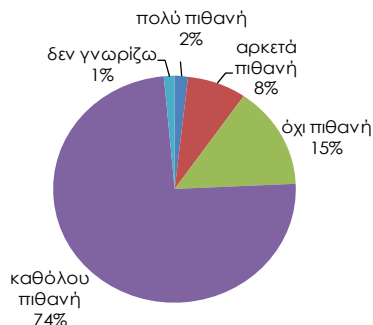
Τον Οκτώβριο, στην έρευνα καταναλωτών εξετάζονται **τρία επιπρόσθετα ζητήματα** σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν ακόμα περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικότερα:

- Στα ίδια δυσμενή επίπεδα, σύμφωνα με τη μέτρηση Οκτωβρίου σε σχέση με εκείνη του Ιουλίου, παραμένει η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -91,4 μονάδες. Οι αντίστοιχοι δείκτες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη επίσης δεν μεταβάλλονται (-73,3 και -76,6 μονάδες αντίστοιχα). Μόλις το 2% των Ελλήνων καταναλωτών δηλώνει εκ νέου ότι είναι πιθανό να αγοράσει αυτοκίνητο εντός 12μήνου.
- Μικρή ανάκαμψη καταγράφει τον Οκτώβριο η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -93,7 (από -94,5) μονάδες. Η επίδοση αυτή παραμένει δυσμενέστερη των αντίστοιχων ευρωπαϊκών δεικτών, οι οποίοι διαμορφώνονται στις -88,5 και -90,2 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Και εδώ, μόλις ένα 1% των νοικοκυριών δηλώνει ότι ίσως προβεί σε αγορά/ κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.
- Μικρή ενίσχυση καταγράφεται στην πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -85,7 (από -88,8) μονάδες. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες αυξάνονται επίσης και διαμορφώνονται στις -55,9 και -58,4 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη

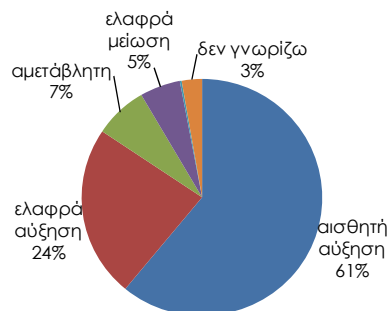
αντίστοιχα. Το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνουν ότι δεν είναι καθόλου πιθανό να πραγματοποιήσουν σημαντικές σχετικές δαπάνες το επόμενο διάστημα περιορίζεται στο 85% (από 87%), ενώ αυξάνεται στο 6% (από 4%) το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να βελτιώσουν ή να ανανεώσουν την κατοικία τους.

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

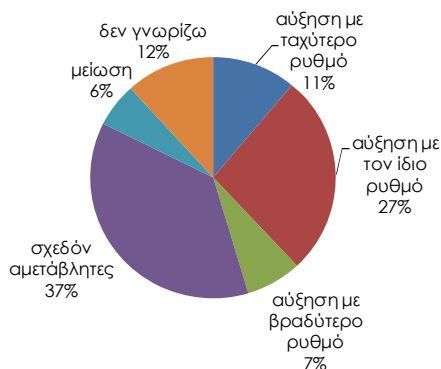
ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

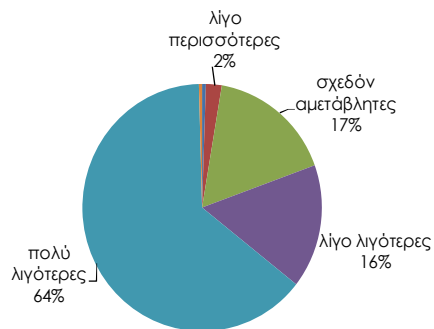
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Πηγή: IOBE